

## **ЮРИДИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПУ ДОБРОЧЕСНОСТІ В СИСТЕМІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ**

**Попов Ігор Володимирович**

*здобувач кафедри конституційного та адміністративного права  
Запорізького національного університету  
м. Запоріжжя, Україна*

Публічна служба як соціальний та правовий інститут беззаперечно потребує зовнішнього врегулювання та впливу, що пояснюється природою та призначенням самої публічної служби в системі державно-суспільних відносин. Одним із способів зовнішнього врегулювання є визнання і нормативне закріплення системи засад функціонування та діяльності публічної служби, однією з яких є принцип доброчесності.

Результати наукових досліджень відображають різні підходи до визначення принципу доброчесності. Наприклад, Н. Сорокіна вважає, що доброчесність потрібно визнати сутнісною ознакою сучасної публічної служби, оскільки чим вище розвинуте в публічного службовця почуття особистої та службової гідності, чим більше він дорожить своєю професійною честю, тим більш значуща його соціальна цінність для суспільства. Авторкою також з'ясовано, що високий рівень доброчесності публічних службовців необхідно забезпечити шляхом піднесення вимоги доброчесності публічної влади до рівня принципу її організації та здійснення і закріпити у Конституції та законах України та реалізувати у відповідних їм підзаконних нормативно-правових актах [1].

Інший дослідник - Писанець В. А., який розглядав доброчесність в системі функціонування правоохоронних органів, сформував концепцію меж змісту принципу доброчесності, що полягає у недопущенні буквального його тлумачення, а важливості широкого підходу, який не встановлює межі доброчесності лише вчиненням аморального чи неетичного вчинку, а позбавляє вичерпного переліку вчинків, оскільки завдання шкоди діями посадовців може бути спричинено чисельною кількістю індивідуальних проявів, серед яких і корупційні дії, при цьому автор визнає, що об'єкт негативних наслідків тільки один – публічні цінності та публічний інтерес [2, с. 4].

Галай В. О. пропонує розглядати доброчесність в системі публічної служби як принцип, завдяки якому публічні службовці, за наявності

особистих моральних якостей, повинні дотримуватися етичних норм та сприяти превалюванню публічного інтересу над приватним і недопущенню порушення інформаційної конфіденційності конфлікту інтересів при виконанні функцій держави та місцевого самоврядування [3, с. 9].

З наведеного слідує, що доброчесність слід відносити до внутрішньоорганізаційних, морально-етичних принципів функціонування публічної служби, який до того ж нерозривно пов'язаний з особою – публічним службовцем і не може бути реалізований ізольовано. Зазначене впливає на стан нормативного забезпечення дотримання принципу доброчесності, який на сьогодні потребує глибоких трансформацій та вдосконалення. В даному контексті слід зазначити, що на сьогодні єдиним нормативно-правовим актом обов'язкового характеру залишається Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII, положенням статті 4 визначає принципи її функціонування. Даним законом принцип доброчесності тлумачиться як спрямованість дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмова державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень [4]. Законом України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 № 2447-VIII значення доброчесності тлумачиться як сукупність таких категорій, як мораль, чесність, непідкупність [5], до того ж даний закон пов'язує доброчесність із необхідністю дотримання вимог антикорупційного законодавства. Дещо по-іншому викладено позицію стосовно тлумачення доброчесності в положенні Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII, положенням статті 8-1 якого передбачено, що кандидат на посаду заступника Генерального прокурора - керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, його першого заступника або заступника вважається таким, що відповідає критерію доброчесності, якщо є незалежним, чесним, неупередженим, непідкупним, сумлінним, дотримується етичних норм та демонструє бездоганну поведінку у професійній діяльності та особистому житті, а також стосовно якого немає сумнівів щодо законності джерел походження майна, відповідності рівня життя кандидата та членів його сім'ї задекларованим доходам, відповідності способу життя кандидата його статусу [6], тобто у даному випадку морально-етична складова даного принципу поєднується із визнанням необхідності дотримання антикорупційних вимог.

Таким чином, аналізуючи зміст та нормативне закріплення принципу доброчесності, дана засада трансформувалася з моральної характеристики особи публічного службовця у нормативну основу та

умову функціонування сучасної публічної служби. Морально-етична ознака набула ролі складника антикорупційного механізму у системі діяльності публічної служби. Проте, слід відзначити відсутній на сьогодні єдиний підхід до визначення доброчесності, що негативно впливає на розуміння її меж та створює об'єктивні перешкоди у правозастосуванні при порушенні публічними службовцями даного принципу.

### **Література:**

1. Сорокіна Н. Доброчесність як необхідний морально-етичний складник діяльності публічного службовця. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2017. № 5 (27). С. 39-42.
2. Писанець В. А. Адміністративно-правове забезпечення доброчесності працівників правоохоронних органів України : дис. ... канд. юр. наук : 12.00.07. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 201 с.
3. Галай В. О. Сучасна концепція принципів публічної служби в адміністративному праві України: автореф. дис. ... д. ю. н. : 12.00.07. Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь, 2020. 42 с.
4. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 4. Ст. 43.
5. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 24. Ст. 212.
6. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 2-3. Ст. 12.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-351-7-140>

## **ПРИНЦИПИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ**

**Шира Олександр Володимирович**

*здобувач кафедри адміністративного, кримінального права і процесу  
Міжнародний університет бізнесу і права  
м. Херсон, Україна*

Принципи адвокатської діяльності є основоположними правилами професійної поведінки, якими повинен керуватися кожен адвокат незалежно від виду його діяльності.

Фундаментальні принципи адвокатської діяльності визначені в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Так, згідно